

عنوان مقاله:

خسارت ناشی از عدم النفع در حقوق ایران، فرانسه، انگلیس، آلمان و کنوانسیون بیع بین المللی کالا مصوب 1980

محل انتشار:

نخستین کنگره بین المللی جامع حقوق (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

علی بزمی حاجی خواجه لو - دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق خصوصی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمی، ایران

مظفر باشکوه - استادیار دانشگاه

خلاصه مقاله:

مطابق تبصره 2 ماده 515 قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی، خسارت ناشی از عدم النفع قابل مطالبه نیست. ولی امروزه با توجه به اینکه نظام حاکم بر جامعه، نظام اسلامی است و از آنجا که شرع مقدس اسلام توجه ویژ[ه] به حفظ حقوق افراد و احترام اموال آنها داشته و از سویی به استناد اصل چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی قوانین باید هماهنگ با شرع مقدس اسلام باشد، صراحت تبصره 2 ماده 515 قانون آیین دادرسی مدنی تا اندازه ای ناموزون و ناهماهنگ با قواعد شرع مقدس اسلام جلوه می کند. حتی به جرأت می توان گفت که با توجه به گستردگی مفاهیم اقتصادی در زمان حاضر این ناهمگونی نمود بیشتری پیدا می کند. برای رفع این شبهه می توان گفت که مقصود از تبصره 2 ماده 515، خسارت ناشی از فوت منفعت بوده و این تبصره چنین خسارتی را غیر قابل مطالبه می داند. ممکن است خسارت ناشی از منفعتی بوده باشد که چون از آن استفاده نشده است فوت شده و دیگر قابل برگشت نیست، که این خسارت عدم النفع نیست و قابل مطالبه است. راهکار دیگری که برای توجیه تبصره 2 ماده 515 می توان در نظر داشت این است که باید اطلاق این تبصره را مقید کنیم؛ زیرا جمع بین این تبصره و مواد دیگر مذکور در قانون مدنی اقتضا می کند که بگوییم اگر عدم النفع به واسطه غصب باشد غاصب باید علاوه بر عین ضامن منافع اعم از مستوفات و غیر مستوفات نیز باشد، چنانکه اکثر فقها عقیده دارند. اما اگر عدم النفع، به واسطه غصب نباشد بلکه به جهت منع مالک از استیفای منافع مالش باشد، مثلاً بی آنکه خانه کسی را غصب کند مانع شود که مالک در خانه خود سکنی گزیند و یا مانع شود که کاسب در محل کسبش حاضر شود تا به کسب و کار بپردازد، طبق این تبصره ضرر و زیان ناشی از عدم النفع قابل مطالبه نیست. مقاله حاضر به بررسی خسارت عدم النفع در حقوق ایران و کشورهای فرانسه، انگلیس، آلمان و کنوانسیون بیع بین المللی کالا مصوب 1980 می پردازد. این مقاله پس از ارائه تعریف و ذکر اقسام عدم النفع ابتدا به بررسی این مساله، در حقوق ایران پرداخته و با استناد به اصول و قواعد کلی، مانند قاعده لاضرر، اتلاف و تسبیب، و بنای عقلا آن را قابل مطالبه دانسته است و سپس به قوانین مختلف ایران و کشورهای فوق الذکر در این باره اشاره کرده و از تبصره 2، ماده 515، قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب که به ظاهر خسارت عدم النفع را قابل مطالبه نمی داند تفسیری منطبق با اصول و قواعد کلی ارائه داده است. در پایان به بررسی خسارت عدم النفع در کنوانسیون پرداخته شده و برخی آراء محاکم را که با استناد به کنوانسیون صادر شده، نقل کرده و همچنین موارد سکوت ماده 74 کنوانسیون را مورد اشاره قرار داده و نظر پیشنهادی مفسرین را در حل آنها ذکر کرده است.

کلمات کلیدی:

خسارت عدم النفع، کنوانسیون بیع بین المللی کالا، قاعده لاضرر، اتلاف، تسبیب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/503180>

